

Тим часом при прийнятті рішень підприємствам потрібно орієнтуватися на те, що криза коли-небудь закінчиться. І коли це станеться, підприємствам необхідно буде заново оцінити ефективність своїх дій під час пандемії і зрозуміти, як стати більш стійкими і гнучкими, щоб впоратися з новими потрясіннями в майбутньому.

Список використаних джерел:

1. Державна служба статистики. Статистична інформація. Економічна діяльність підприємств. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Бояринова К. О., Дергачова В. В., Кравченко М. О., Копішинська К. О. Аналіз прогнозів впливу пандемії коронавірусу на економіку України та сусідніх країн. *Бізнес інформ*. 2020. №7. С. 1-6.

Візір О. М.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**РОЛЬ ЕКОЛОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ
У КОНКУРЕНТНІЙ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА**

Передумовою встановлення екологічно-економічного балансу є розробка і введення в експлуатацію інновацій з високим рівнем екологічної і економічної ефективності. Екологічні інновації сьогодні – це одна з досить важливих тем для нашого суспільства. Доказом цього є невинне зростання екологічних забруднень та катастроф як в Україні, так і по всьому світу. Для підприємства це можливість зробити свій внесок у теперішнє та майбутнє країни, а також підвищити рівень конкурентоспроможності [1].

Стрімкий розвиток суспільства і технологій породив не тільки корінні зміни у діяльності всіх організацій, а й призвів до більш глобальних наслідків. Головним чином, це призвело до споживацького способу життя, його також називають «суспільство споживання». Воно діє по закону зростання потреб, що означає: чим більше власних потреб задовольняє людина, тим більше виникає нових. Звідси впливає проблема обмеженості ресурсів та можливостей нашої планети. На ринку товарів та послуг виникає надмірне виробництво та потреба у все більшій кількості ресурсів. Прямими наслідками їх добування є забруднення навколишнього середовища, поступовий занепад флори та фауни, а також багато інших актуальних проблем, над якими вже плідно працює суспільство [2]. Питання ролі екологічних інновацій у конкурентній стратегії підприємства досліджували та розвивали багато науковців, але особливий внесок у розв'язання зазначених проблем зробили В. Шевчук, Ю. Саталкін, В. Семенова, С. Степанов, В. Навроцький, О. Михайлик та інші.

Вчені вважають, що екологічні інновації займають далеко не останнє місце, а також впливають на посилення конкурентоспроможності підприємства, оскільки допомагають завоювати та утримати частину ринку, а також збільшити на них прибутковість [1]. Обмеженість земельних площ, забруднення ґрунтів і територій, невідновні природні ресурси – все це потребує прийняття певних рішень від представників бізнесу. Тобто перед підприємством постає питання щодо ефективного впровадження екологічних інновацій. На сьогоднішній день екологічне підприємництво розвивається за такими основними напрямками [2]:

1. Виробництво, встановлення та використання очисних (природоохоронних) засобів.
2. Розробка і експлуатація екологічно чистих технологій.
3. Виробництво екологічно чистої продукції.
4. Забезпечення особливої переробки, транспортування, а також ліквідації небезпечних для довкілля відходів.
5. Розвиток вторинного ринку товарів і послуг, переробка та використання відходів.
6. Енергозбереження, перехід на альтернативні джерела.
7. Збереження та відновлення земельних ресурсів.
8. Розвиток екотуризму, екологічної медицини і т. ін.

Прихильниками екологічних інновацій у своїй конкурентній стратегії вже стали такі відомі компанії, як Apple та Google, які обрали перехід на відновлювальні джерела енергії. Для цілісного вирішення проблеми надмірного виробництва та забруднення навколишнього середовища необхідне також сприяння на державному рівні через управління формуванням ринку екологічних інновацій. Це допоможе задати напрям екологічно орієнтованої виробничої основи і підтримати екологічний попит. Адже розвиток економіки як підприємства, так і в цілому, відбувається з урахуванням екологічного чинника. Інноваційна діяльність підприємства повинна бути націлена на задоволення екологічних потреб, а саме: виробництво або застосування засобів для захисту навколишнього середовища від забруднення, перехід на більш екологічні товари та послуги і т. ін. [1].

Наразі в Україні все більше посилюється конкуренція між підприємствами. Тому розробка конкурентної стратегії є такою актуальною та важливою складовою ведення бізнесу, адже вона допомагає фірмі зайняти бажану позицію на ринку.

Враховуючи те, що кількість продукції та наданих послуг швидко і постійно зростають, гостро постає питання щодо їх ефективного використання. При затвердженні та впровадженні конкурентної стратегії підприємство повинне враховувати ситуацію і зміни в навколишньому середовищі, планувати правильне використання своїх ресурсів і можливостей, випереджати дії конкурентів та забезпечувати довгостроковий розвиток [3]. На сьогодні одна з головних задач, що постає перед бізнесом – це пошук і розвиток нових ефективних екологічних інновацій. Їх впровадження на підприємствах країни та за кордоном гарантує високий рівень конкурентоспроможності національної економіки, оскільки головними факторами є економічна ефективність підприємства та його екологічні результати. Тому, враховуючи вищезазначене, можна зробити висновок, що акумулюючи ресурси для формування і експлуатації екологічних інновацій підприємства України матимуть змогу вийти на якісно новий рівень на внутрішньому та зовнішньому ринках.

Список використаних джерел:

1. Бельтюков Є.А., Некрасова Л.А. Конкурентна стратегія підприємства: сутність та формування на основі оцінки рівня конкурентоспроможності. *Економіка: реалії часу*, 2014. № 2. С. 6-13.
2. Бортнік, С.М., Маленицький Д.С. Забезпечення конкурентної стратегії підприємства та підходи до її вивчення. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство, 2016. Ужгород: Видавничий дім «Гельветика». Вип. 7. Ч. 1. С. 40-44.

3. Гринько Т.В., Алещенко В.І. Вплив та взаємозв'язок ефективності та економічної безпеки підприємства. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету, Серія: Економіка і менеджмент*, 2020. Видавничий дім «Гельветика». Вип. 42. С. 4-11.

Гаркуша В. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

СТАН РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО РИНКУ СЕС

В Україні відбувається поступове заміщення традиційної генерації енергії шляхом впровадження відновлюваних джерел енергії (ВДЕ). Поступове зростання встановлених потужностях ВДЕ спостерігається протягом останніх чотирьох років, але не стійкість економічної та політичної ситуації в країні є великою перешкодою в досягнанні поставлених цілей, прийнятих у Національному плані дій з відновлюваної енергетики (ВЕ).

Сонячні електростанції в Україні займають найбільшу частку у ВДЕ, а саме, більше 65%. Причинами поширення СЕС в Україні є:

- доступність технологій;
- не високий поріг виходу на ринок;
- гарний рівень інсоляції;
- високий рівень «зеленого» тарифу.

Рівень інсоляції. Сонячні електростанції в Україні мають можливість працювати протягом всього року, але із змінною ефективністю. В південних регіонах країни найефективніший період з квітня по жовтень, а в північних – з травня по вересень.

Карта інсоляції регіонів України протягом року наведена на рис. 1.

Ставки «зеленого» тарифу. В планах держави зміни ставки «зеленого» тарифу повинні були відбуватися в 2014, 2019 і 2014 роках, але зміни, а точніше зниження відбувається поступово і постійно.

Ставки «зеленого» тарифу для сонячних електростанцій наведено в табл. 1.

Рисунок 1. Карта інсоляції регіонів України протягом року [2]